

Szakály Sándor:

AKIK A MAGYAR KIRÁLYI TESTŐRSÉGET VEZETTÉK, 1920–1945

DOI: 10.35926/HSZ.2024.5.8

ÖSSZEFOGLALÓ: Az *Osztrák–Magyar Monarchia* összeomlását követően létrejövő magyar állam az államfő személyes védelmére testőrséget hozott léte. Az 1920 és 1944, illetve 1945 között fennálló testőrségnek – amelynek a neve az idők folyamán változott – mindösszesen öt parancsnoka volt. Kik voltak ők, milyen katonai pályát futottak be, hogy alakult az életük 1945 után?

KULCSSZAVAK: Görgy György, Horthy Miklós, Igmándy-Hegyessy Géza, Lázár Károly, Mészáros István, Pentz Béla, beosztások, kitüntetések, rendfokozatok, testőrség

A SZERZŐRŐL:

Dr. Szakály Sándor (DSc) hadtörténész, a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár főigazgatója, a Károli Gáspár Református Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karának kutatóprofesszora

Az *Oszták–Magyar Monarchia* 1918. novemberi összeomlását követően létrejövő önálló magyar állam 1918–1919-ben válságról válságra „váltott”.¹ Az 1918. november 16-án „kikiáltott” Magyar Népköztársaság alig négy hónapot élt meg, amikor is egy újabb „kikiáltás” – 1919. március 21. – után létrejött a Magyarországi Tanácsköztársaság – 1919 júniusától Magyarországi Szocialista Szövetséges Tanácsköztársaság –, amely 133 napos történetét öleli fel a XX. századi magyar múltnak.

1919. augusztus 1-je és 1920. március 15-e között különböző kormányok és ellenkormányok váltogatták egymást,² míg végül az 1920. január 25–26-i nemzetgyűlési választásokat követően megalakult Nemzetgyűlés 1920. március 1-jén ideiglenes államfővé választotta nagybányai Horthy Miklós altengernagyot, a Magyar Nemzeti Hadsereg fővezérét, az *Oszták–Magyar Haditengerészet* hadiflottájának utolsó parancsnokát.³

Az államfőválasztást követően fogalmazódott meg az az elképzelés/igény, hogy az államfő személyének biztosítására és a protokolláris feladatok ellátására (is) testőrséget kell szervezni/felállítani. Ez a korábban a mindenkori uralkodó mellett működő testület – pontosabban testületek – az *Oszták–Magyar Monarchia* felbomlásával megszűntek létezni.⁴

¹ Az összeomlásra vonatkozó gazdag szakirodalomból lásd Ormos; Rauchensteiner; Révész.

² Az egymást követő és egymás mellett működő kormányokra vonatkozóan lásd Bölöny–Hubai 92–94., 202–203.

³ Horthy Miklós életútjára vonatkozóan a bőséges szakirodalomból lásd Bencsik; Horel; Sakmyster; Schmidt-Pauli; Turbucz; Ungváry.

⁴ Az 1920-ban felállított magyar királyi Testőrség „jogelődjének” tekinthető az uralkodó által 1904. október 14-én kelt Legfelsőbb Kéziratával létrehozott magyar királyi darabontestőrség. A kéziratot facsimilében közli Gógh–Monostori 28.

Nem ismeretes pontosan, hogy a testőrség létrehozásáról mikor született meg a döntés, de az igen, hogy az ideiglenes államfővé választott Horthy Miklós mint fővezér mellett egy szűkebb „testőri feladatokat” ellátó tiszti különítmény már működött 1919 júliusa és 1920. március 1-je között.⁵

A nevében több alkalommal is változó magyar királyi Testőrség⁶ az eddigi ismeretek alapján 1920. augusztus 10-én kezdte meg működését, amikor is a „Rendeleti Közlöny a magyar királyi Nemzeti Hadsereg számára (Személyes ügyek)” hivatalos kiadványban megjelentek az első tiszteknek a kinevezései a „m. kir. testőrséghez”.⁷

Erre az időszakra megfogalmazódott az az elképzelés is, görgői és toporczy Görgey György őrnagy részéről, hogy miként is álljon fel a magyar királyi Testőrség, pontosabban az ő elképzelései szerint a Magyar Királyi Testőrsegek.⁸ Görgey parancsnoki kinevezésére a „Rendeleti Közlöny a magyar királyi Nemzeti Hadsereg számára (Személyes ügyek)” tanúsága szerint 1920. október 9-én kelt Kormányzói elhatározással történt meg.⁹ Más források az ő esetében a parancsnoki kinevezést korábbi időpontra teszik, illetve a korábbi időszakban mint megbízott parancsnokot említik.¹⁰ Ugyanakkor egy korabeli forrás 1920 nyarán Pentz Béla alezredest 1920 márciusa és 1920 augusztusa között mint a „magyar királyi Testőrség” ideiglenes parancsnokát említi.¹¹

Ha elfogadjuk a jelzett korabeli forrás „állítását”, akkor azt mondhatjuk, hogy 1920 márciusa és 1944 októbere között a magyar királyi Testőrségnek négy parancsnoka volt, míg a nyilas–hungarista hatalomátvétel után átszervezett, illetve teljesen átalakított testőrségnek egy parancsnoka volt. Amennyiben az 1920 és 1945 közötti időszakot egységesnek tekintjük, akkor azt mondhatjuk, hogy mindösszesen öt parancsnoka volt a magyar királyi Testőrségnek. Ők szinte kivétel nélkül bírták a mindenkori államfő bizalmát, kiválasztásuk alapvetően katonai tevékenységüknek, illetve az államfőhöz való viszonyuknak volt köszönhető.

Jelen írásban nem a Testőrség történetét kívánom felvázolni,¹² hanem röviden szeretném bemutatni annak az öt személynek az életútját, akik a közel huszonöt esztendő során a mindenkori államfő személyes biztonságáért (is) feleltek.

⁵ Bangha 15.; Gögh–Monostori 55–56.

⁶ Jelen ismereteink szerint a magyar királyi Testőrség a következő megnevezésekkel működött 1920 és 1945 között. 1920–1920: Magyar királyi Testőrség, 1920–1927: Magyar királyi Testőrsegek, 1927–1929. május: Magyar királyi Palotaőrsegek, 1929. május – 1944. november: Magyar királyi Testőrség, 1944. november – 1945. május: Magyar Testőrség.

⁷ Rendeleti Közlöny a magyar királyi Nemzeti Hadsereg számára (Személyes ügyek) 1920. 74. szám. (1920. október 2.) 1715.

⁸ Bangha 18.; Gögh–Monostori 56–58.

⁹ „A Kormányzó Úr Ö Főméltósága kinevezni méltóztatott görgői és toporczy Görgey György, volt 13. közös huszárezredbeli őrnagyot a m. kir. testőrség parancsnokává. (Kormányzói elhat. kelte: 1920. október 9.)” Bangha 16. A hivatkozott „Rendeleti Közlöny a magyar királyi Nemzeti Hadsereg számára (Személyes ügyek)” 1920. évfolyamának áttekintése során a Bangha Ernő által – nagyon szakszerűen, a korabeli formában – hivatkozott rendeletet nem sikerült megtalálni.

¹⁰ Hadtörténelmi Levéltár (a továbbiakban HL) Honvédelmi Minisztérium (a továbbiakban HM). 1920. 8/a osztály VIII. tétel. Elnöki 8.305 (77.638. iktatószám): „Felmentve a magyar királyi Testőrség ideiglenes parancsnoka, kinevezve a Testőrség parancsnoka 1920. augusztus ?; HL Kormányzói elhatározások, 1920. szeptember 12. Görgey György 1920. szeptember 12-én a m. kir. testőrség parancsnokává kinevezve. A Kormányzói elhatározás szövege azonos a 9. számú jegyzetben idézett szöveggel, a kérdés már csak az, hogy a Rendeleti Közlönyben miért nem található meg, illetve az idézett szövegben az időpontbéli eltérés milyen okból következett be. HL HM 1937. 8. osztály Elnöki 19.887 (Többneves): 1920. augusztus 10. – 1927. november 15.: a testőrség parancsnoka.

¹¹ Uo. Pentz Béla ezredes „1920 közepéig a testőrség parancsnoka”.

¹² A magyar királyi Testőrség történetének tanulmányozásához lásd Bangha; Gögh–Monostori.

A sorban az első – a bizonytalan adatok ellenére is – Pentz Béla.

**Pentz Béla, ezredes
(gyalogság, lovasság)**

* Pápa, 1874. március 3. – † ?

Apja:	Pentz József, földbérlő
Anyja:	Wollrab Izabella
Vallása:	római katolikus
Iskolái:	gimnázium 1–8. osztály, érettségi, egyévi önkéntes (1892–1893), tartalékos tisztvi vizsga (1893) „megfelelő”, dandártiszti iskola (1895–1896) „megfelelő”, lovas utász tanfolyam (1896) „jeles”, lovagló tanfolyam (1896–1897) „jó”, lovas táviró tanfolyam (1898–1899) „kitűnő”, cs. és kir. lőiskola (Királyhida), honvéd központi lovasiskola
Nyelvismerete:	német (tökéletes)
Rendfokozatai:	egyévi önkéntes: 1892. október 1., egyévi önkéntes, címzetes járőrvezető: 1893. március 30., egyévi önkéntes, címzetes alvadász: 1893. június 6., egyévi önkéntes, címzetes fővadász: 1893. október 7., tartalékos hadnagy: 1894. január 1. (826. rangszám), hadnagy: 1895. november 1. (2. rangszám), főhadnagy: 1898. november 1. (2. rangszám), II. osztályú százados: 190?, százados: 1908. május 1., őrnagy: 1916. február 1., alezredes: 1920. május 1. (1919. szeptember 1-jei rang), ezredes: 192?
Katonai pályafutása:	1892. október 1. – 1893. október 7.: egyévi önkéntes, cs. és kir. 11. tábori vadászszázalóalj, 1894. május 1. – 1895. június 5.: próbaszolgalaton a m. kir. székesfehérvári 17. honvéd gyalogezrednél, 1895. június 6. – 1895. november 1.: próbaszolgalaton a m. kir. pápai 7. honvéd huszárezrednél, 1895. november 1. – 1907. október 1.: századoszolgalaton a m. kir. pápai 7. honvéd huszárezrednél, 1907. október 1. – ? : m. kir. budapesti 1. honvéd huszárezred, 1915. június 26.: megsebesült, 1915. június 27. – 1915. július 21.: a csernovici tartalékkórházban, 1915. július 23. – 1915. december 12.: a János szanatóriumban, 1915. október 12. – 1915. december 2.: a Lukács fürdőben, 1916. január 1. – ? : irodai szolgálat, 1920. március – 1920. augusztus: a magyar királyi Testőrség ideiglenes parancsnoka, 1921. november 1.: ún. „trianoni nyugdíj”, 1923. augusztus 21.: budapesti m. kir. 1. honvéd vegyesdandár parancsnokság igazolóbizottságához beosztva, 1924. július 1.: egy évre várakozási illetékekkel átmeneti viszonyba helyezve, 1925. július 1.: nyugállomány
Kitüntetései:	Osztrák Császári Vaskorona Rend III. osztálya hadidíszítménnyel, kardokkal; Katonai Érdemkereszt III. osztálya hadidíszítménnyel, kardokkal; Károly Csapatkereszt; Katonai Jubileumi Kereszt (1908); 1912–1913. évi Emlékkereszt
Vezérkari testületben:	–
Vezérkari törzstiszti vizsga:	–
Háborús érték (első világháború):	nincs adat
Minősítése:	nincs adat
Vitéz:	–
Családi állapota:	nős
Gyermekei:	két gyermek
Temetése, sírja:	nincs adat
Egyéb:	Nyugállományban a budapesti magyar királyi 1. honvéd vegyesdandár főtiszti becsületügyi választmány elnöke az 1920-as, 1930-as években.

**Görgey György, vitéz nemes
görgői és toporczy, vezérőrnagy
(lovasság)**

* Kassa, 1882. január 10. – † Budapest, 1958. március 12.

Apja:	Görgey Vince, görgői és toporczy, cs. és kir. katonatiszt (altábornagy)
Anyja:	Menninger Karolin
Vallása:	ágostai hitvallású evangélikus
Iskolái:	elemi iskola 1–4. osztály, gimnázium 1. osztály (Budapest), cs. és kir. katonai alreáliskola 1–2. évfolyam (1892–1894) Kőszeg, cs. és kir. katonai alreáliskola 3–4. évfolyam (1894–1896) Kassa, cs. és kir. katonai főreáliskola 1–3. évfolyam (1896–1899) Morva-Fehértemplom, Cs. és kir. „Mária Terézia” katonai akadémia 1–3. évfolyam (1899–1902), Bécsújhely, „jó”, dandártiszti iskola (1903–1904) Kecskemét, „jó”
Nyelvismerete:	német (tökéletes), francia (gyenge)
Rendfokozatai:	hadnagy: 1902. augusztus 18. (1901. szeptember 1-jei rang, 30. rangszám), főhadnagy: 1907. november 1. (22. rangszám), százados: 1914. május 1., őrnagy: 1918. november 1. (1920-ban 1918. szeptember 1-jére, 3,5 rangszámra javítva), alezredes (testőr): 1921. szeptember 1., ezredes (testőr): 1925. november 1., tábornok: 1935. május 1.
Katonai pályafutása:	1902. augusztus 18. – 1903: cs. és kir. 13. huszárezred, századszolgálat; 1903 – 1903. január 25.: cs. és kir. 13. huszárezred, szakaszparancsnok; 1903. január 25. – 1903. április 3.: beteg, 1903. április 3. – 1903. április 30.: egészségügyi szabadságon; 1903. május 1. – 1903. október 15.: cs. és kir. 13. huszárezred szakaszparancsnok; 1903. október 15. – 1904. március 29.: dandártiszti iskola, hallgató (Kecskemét), 1904. március 29. – 1905. március 15.: cs. és kir. 13. huszárezred, szakaszparancsnok; 1905. március 15. – 1905. június 24.: beteg, 1905. június 24. – 1907. január 7.: cs. és kir. 13. huszárezred, századszolgálat; 1907. január 7. – 1907. január 27.: cs. és kir. 13. huszárezred, ideiglenes századparancsnok; 1907. január 27. – 1907. szeptember 16.: cs. és kir. 13. huszárezred, századszolgálat; 1907. szeptember 16. – 1907. október 9.: cs. és kir. 13. huszárezred, ideiglenes századparancsnok; 1907. október 9. –?: cs. és kir. 13. huszárezred, századszolgálat; 1919. május 30. – 1917. július 12.: Hadügyminisztérium (Szeged) Személyi ügyek „referense”; ? – 1919. július 16.: Hadügyminisztérium 5. (francia összekötő) osztály vezetője; 1919. július 18. –?: Hadügyminisztérium (Szeged) 4. (francia összekötő) osztály vezetője; 1919–?: Nemzeti Hadsereg Fővezérség VI. C. (sajtó) osztály vezetője; 1920 – 1920. augusztus: a magyar királyi Testőrség ideiglenes parancsnoka, 1920. szeptember 12. – 1927. november 15.: a magyar királyi Testőrség parancsnoka, 1927. november 15. – 1931. január 1.: Pénzügyminisztérium XIV. osztályon, 1933. január 1. – 1933. február 1.: Pest vármegye „észak” testnevelési és népgondozó felügyelő, 1933. február 1. – 1937. május 1.: magyar királyi Méneskar felügyelője (megbízva), 1937. augusztus 1.: nyugállomány
Kitüntetései:	Magyar Érdemkereszt II. osztálya (1927. október 22.); Katonai Érdemkereszt III. osztálya hadíjdíszítménnyel, kardokkal (1916. szeptember 6.); Bronz Katonai Érdemérem hadiszalagon, kardokkal (1918. január 7.); Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronzérem, szalagján a hadíjdíszítménnyel és kardokkal ékesített III. osztályú Katonai Érdemkereszt kisebbített alakjával; Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronzérem; Károly Csapatkereszt; Nemzetvédelmi Kereszt (1941. október 21.); Háborús Emlékérem kardokkal és sisakkal; Tiszti Szolgálati Jel III. osztálya; Katonai Jubileumi Kereszt (1908), 1912–1913. évi Emlékkereszt

Vezérkari testületben:	–
Vezérkari törzstiszti vizsga:	–
Háborús érték (első világháború):	nincs adat
Minősítése:	1932: kiváló, 1933–1935: igen jó, 1936: jó
Vitéz:	1936. május 24.
Családi állapota:	nős 1. (1912. március 30., elvált 1917. augusztus 2.) radvány és sajkázai Radvánszky Eduardine; 2. (1928. június 14.) péchujfalusy Péchy Zsófia (Hermány, 1890. május 3 – Budapest, 1967. március 9.)
Gyermekei:	Görgey Vince József (* Budapest, 1914. augusztus 27. – † Budapest, 1948. augusztus 13.), tényleges állományú honvédtiszt, majd újságíró, 1944-ben a Waffen SS tagja; Görgey Arthur (Gábor) (* Budapest, 1929. november 26. – † Solymár, 2022. április 11.), író, újságíró, dramaturg, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának minisztere 2002. május 27. és 2003. május 18. között
Temetése, sírja:	1958. március. Óbudai temető

Igmándy-Hegyessy**(1918. március 9-ig Hegyessy)****Géza Jenő, vitéz, altábornagy (gyalogság)**

* Tab, 1882. augusztus 31. – † Szigetvár, 1980. május 26.

Apja:	hegyesi Hegyessy János, szolgabíró
Anyja:	boldogasszonyfai Igmándy Karola
Vallása:	római katolikus
Iskolái:	elemi iskola 1–4. osztály, reáliskola 1–4. osztály (Pécs), cs. és kir. gyalogsági hadapródiskola 1–4. évfolyam (1897–1902), Budapest, „igen jó”
Nyelvismerete:	német (tökéletes)
Rendfokozatai:	hadapród-tiszthelyettes: 1902. augusztus 18. (1902. szeptember 1-jei rang, 567. rangszám), hadnagy: 1904. május 1. (131. rangszám), főhadnagy: 1910. május 1., százados: 1915. január 1., őrnagy: 1920. szeptember 1., alezredes (testőr): 1921. szeptember 1., ezredes (testőr): 1927. november 1., tábornok (testőr): 1936. május 1. címzetes altábornagy: 1939. március 31., altábornagy: 1943. december 6. (1943. augusztus 1-jei rang, 2. rangszám)
Katonai pályafutása:	1902. október 1. – 1904. november 1.: cs. és kir. 32. gyalogezred, századszolgálat, 1904. november 1. – 1918.: cs. és kir. 52. gyalogezred, századszolgálat; szakasz-, századparancsnok, rohamszázad-, vadászkülönítmény parancsnok, 1918 novemberében és 1919–1920-ban Dél-Somogyban az általa toborzott csapatok parancsnoka (határvédelem és a vörös csapatok lefegyverzése), 1920. március 1. – 1920. május 6.: Somogy-Baranya vármegyei katonai parancsnokságon beosztott, 1920. május 6. – 1920. július 18.: kaposvári gyalogezred, beosztott tiszt, 1920. július 18. – 1920. augusztus 1.: magyar királyi Testőrség, 1920. augusztus 10. – 1927. november 15.: „magyar királyi testőr gyalogszászad parancsnoka”, 1927. november 15. – 1936. december 31.: a magyar királyi Testőrség parancsnoka, 1943. december 1-jével ténylegesítve, 1943. december 6-án, 1943. augusztus 1-jei ranggal, 2. rangszámmal altábornaggyá kinevezve és ugyanazon nappal nyugállományba helyezve
Kitüntetései:	Magyar Érdemkereszt II. osztálya; a Magyar Érdemrend középkeresztjéhez a csillag (1936. december 31.); Magyar Érdemkereszt III. osztálya; Osztrák Császári Lipót Rend lovagkeresztje hadidíszítménnyel, kardokkal (1918. február); Osztrák Császári Vas-korona Rend III. osztálya hadidíszítménnyel, kardokkal (1917. június); Tiszti Arany Vitézségi Érem (1931. december 16.); Katonai

Kitüntetései: (folyt.)	Érdemkereszt III. osztálya hadidíszítménnyel, kardokkal (1915. június); Ezüst Katonai Érdemérem hadiszalagon, kardokkal (1916. június); Bronz Katonai Érdemérem hadiszalagon, kardokkal (1914. szeptember); Károly Csapatkereszt; Sebesültek Érme, szalagján két középsávval; Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronzérem, Nemzetvédelmi Kereszt (1941. október 21.); Háborús Emlékérem kardokkal és sisakkal; Tiszti Szolgálati Jel II. osztálya; Jubileumi Emlékérem a fegyveres erő számára (1898); Katonai Jubileumi Kereszt (1908), 1912–1913. évi Emlékkereszt; Olasz Korona Rend nagytiszti keresztje; osztrák Nagy Díszjelvény (1934); sziámi Fehér Elefánt Rend II. osztálya (1935); porosz Vas-kereszt II. osztálya; osztrák Háborús Emlékérem
Vezérkari testületben:	–
Vezérkari törzstiszti vizsga:	–
Háborús érték (első világháború):	kimagasló (6), arcvonalban 32 hónap, hadra kelt seregnél két hónap, mögöttes országrészben 14 hónap
Minősítése:	1932–1936: kiváló.
Vitéz:	1921. május 21.
Családi állapota:	nős, (1922. január 23., Nagybjajom) nádasdi Sárközy Gabriella
Gyermekei:	gyermektelen
Temetése, sírja:	Szigetvár, Domolospuszta
Egyebek:	A 8. számú Vitézi Törzsszék törzskapitánya: 1921. május 22. – ?. Országos Vitézi Szék, ügyvezető törzskapitány: 1921. október – 1938. április 1., a Vitézek Főkapitányának helyettese: 1944. április 21. – 1944. október 16. 106 katasztrális hold vitézi telek tulajdonosa volt Hobol községben. A Felsőház élethosszig kinevezett tagja (1943. február 5.). 1944. október 16-án a német hatóságok letartóztatták, és különböző koncentrációs táborokban tartották fogva. 1945 tavaszán az Amerikai Egyesült Államok haderejének csapatai szabadították ki a fogságból. Rövid ideig Rómában, illetve Capri szigetén tartózkodott kiszabadított társaival együtt. 1946-ban visszatért Magyarországra, és a Szigetvár melletti Domolospusztán élt halálig.

Lázár Károly, vitéz csik-taplóczai altábornagy (lovasság)

* Zsebely, 1890. október 20. – † Pécel, (Budapest?), 1968. április 7.

Apja:	Lázár Béla, tényleges állományú cs. és kir. katonatiszt (százados)
Anyja:	Hoffmann Mária
Vallása:	római katolikus
Iskolái:	elemi iskola 1–4. osztály, cs. és kir. katonai alreáliskola 1–3. évfolyam (1901–1904) Kassa, cs. és kir. katonai alreáliskola 4. évfolyam (1904–1905) Kőszeg, cs. és kir. gyalogsági hadapródiskola 1. évfolyam (1905–1906) Temesvár, reáliskolai érettségi, egyévi önkéntes (1910–1911), tartalékos tiszti vizsga (1911), törzstiszti tanfolyam
Nyelvismerete:	német (tökéletes), francia (gyenge), román (gyenge)
Rendfokozatai:	hadapród: 1911. november 1., hadnagy: 1913., főhadnagy: 1915. július 1., százados (soron kívül): 1918. március 18. (1920. szeptember 1-jére módosítva), őrnagy: 1930. május 1., alezredes: 1936. május 1. (1940. március 1-jén 1934. november 1-jére javítva, 20,5 rangszám), ezredes: 1940. március 1. (1939. május 1-jei rang, 41,5 rangszám), vezérőrnagy: 1942. október 1. (1942. szeptember 29-jei rang, 14. rangszám), altábornagy: 1944. szeptember 1. (1944. július 1-jei rang, 5. rangszám)

Katonai pályafutása:	1911. október 1. – 1918. november: cs. és kir. 14. huszárezred, 1918. december – 1919. május: m. kir. 5. honvéd huszárezred, 1919. május 1. – 1919. szeptember 30.: román (hadí)fogságban, 1920. március 1. – 1927. március 1.: m. kir. 4. honvéd huszárezred, századparancsnok, 1927. március 1. – 1935. július 20.: m. kir. Testőrseg, lovastestőrseg, osztálytisz, 1935. július 20. – 1936. december 31.: m. kir. testőrseg, a lovastestőrseg parancsnoka, 1936. december 31. – 1937. március 20.: m. kir. Testőrseg ideiglenes parancsnoka, 1937. március 20. – 1944. október 16.: m. kir. Testőrseg parancsnoka, 1944. október 16. – 1945. április 25.: német, illetve nyilas–hungarista fogságban
Kitüntetései:	Magyar Érdemrend középkeresztje (1942. február 26.); Magyar Érdemrend tisztikeresztje (1937. május 24.); Osztrák Császári Lipót Rend lovagkeresztje hadidíszítménnyel, kardokkal; Osztrák Császári Vaskorona Rend III. osztálya hadidíszítménnyel, kardokkal; Tiszti Arany Vitézségi Érem (1929. május 26.); Katonai Érdemkereszt III. osztálya hadidíszítménnyel, kardokkal (két ízben); Ezüst Katonai Érdemérem hadiszalagon, kardokkal (két ízben); Bronz Katonai Érdemérem hadiszalagon, kardokkal; Újlagos Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Ezüstérem; Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronzérem (1935); Károly Csapatkereszt; Nemzetvédelmi Kereszt (1941); Háborús Emlékérem kardokkal és sisakkal; 1912–1913. évi Emlékkereszt; pápai Szent Szilveszter Rend középkeresztje (1939. szeptember 12.); Olasz Korona Rend parancsnoki keresztje (1937. december 31.); lengyel „Polonia Restituta” Rend középkeresztje (1938. március 3.); porosz Vaskereszt II. osztálya
Vezérkari testületben:	–
Vezérkari törzstiszti vizsga:	–
Háborús érték (első világháború):	6 (kimagasló)
Minősítése:	nincs adat
Vitéz:	1922. október 14.
Családi állapota:	nős, ebeczki Blaskovich Márta (* Arad, 1899. január 16. – † Budapest, 1961. szeptember ?)
Gyermekei:	Lázár Béla (* Nyíregyháza, 1922. április 18. – † Budapest, 1969. április 18.), Miklós (*?1931. július 27. – † ?)
Temetése, sírhelye:	Pécel, 1968. április 17.
Egyebek:	125 katasztrális hold vitézi telek tulajdonosa. 1945. január 18-án „hűtlenség” vádjával lefokozva. 1944. október 17. – 1945. január 19.: német fogságban, 1945. január 20. – 1945. április 25.: nyilas–hungarista, illetve német fogságban, 1945. június 21-én a Honvédelmi Minisztérium állományába felvéve, 1945. augusztus 9.: Honvédelmi Minisztérium állandó igazoló bizottsága 2.989/ig.biz. „Igazolt”, 1945-től 1946. június 11-ig a Magyar Honvédség állományában. 1946. június 11. – 1946. szeptember 1.: „átmeneti viszonyban, nyugállományba helyezése folyamatban”, 1946. szeptember 1-jével nyugállományba helyezve. 1951–1953: kitelepítve Budapestről.
Mészáros István, ezredes (gyalogság)	* Dés, 1893. május 15. – † Innsbruck (Ausztria), 1975. december 18.
Apja:	Mészáros Kálmán, MÁV-felügyelő
Anyja:	nincs adat
Vallása:	református

Iskolái:	elemi iskola 1–4. osztály, m. kir. honvéd hadapródiszkola 1–4. évfolyam (1913–1917) Nagyvárad „jeles”, gáztanfolyam (1918), géppuskás tanfolyam (1922), lovastanfolyam (1928), szabályzatismertető tanfolyam (1928), törzstiszti tanfolyam (1940) „igen jó”.
Nyelvismerete:	nincs adat
Rendfokozatai:	zászlós: 1917. augusztus 1. (1917. szeptember 1-jei rang), hadnagy: 1918 (1917. szeptember 1-jei rang), főhadnagy: 1923. szeptember 1., százados: 1928. november 1. (71. rangszám), őrnagy: 1940. szeptember 1. (55. rangszám), alezredes: 1942. október 1. (1942. szeptember 30-i rang, 42. rangszám), ezredes (soron kívül): 1944. november 1. (69. rangszám)
Katonai pályafutása:	1917. augusztus – 1918. november: m. kir. 24. honvéd gyalogezred, beosztott tiszt, 1918. november – 1920. szeptember: olasz hadifogság, 1920 – 1924. szeptember 10.: Kecskemét, illetve m. kir. 7. honvéd gyalogezred, századszolgálat, 1924. szeptember 10. – 1935. augusztus 1.: m. kir. 9. honvéd gyalogezred 3. század parancsnoka (közben Szabályzatismertető tanfolyam hallgatója, Szeged), 1928. március 6. – 1928. szeptember: lőtanfolyamon Várpalotán, 1930. szeptember 15. – 1930. október 15.: m. kir. 5. honvéd vegyesdandár „sajtó kirendeltség” (1933. november 1. – 1934. november 1.), 1935. augusztus 1. – 1940. augusztus 1.: m. kir. „Hunyadi János” 9. honvéd gyalogezred visszamaradó különítmény segédtisztje, 1940. augusztus 1. – 1940. december 1.: m. kir. 27. határvasdász zászlóalj beosztott tiszt (Sátoraljaújhely), 1940. december 1. – 1941. június 1.: m. kir. V. honvéd hadtest „K” kirendeltség vezető Baján, 1941. június 1. – 1943. május 1.: m. kir. V. honvéd hadtest „K.H.” osztályon, Szeged, 1943. május 1. – 1944. október 16.: m. kir. „Hunyadi János” 9. honvéd gyalogezred II. zászlóalj parancsnoka, Szabadka, illetve Budapest, 1944. október 16. – 1945. május: a Testőrség parancsnoka.
Kitüntetései:	Magyar Érdemrend lovagkeresztje (1941. augusztus 12.); Kormányzói Dicsérő Elismerés Magyar Koronás Bronzérem; Károly Csapatkereszt; Sebesültek Érme, szalagján egy középsávval; Háborús Emlékérem kardokkal és sisakkal; Tiszti Szolgálati Jel III. osztálya
Vezérkari testületben:	–
Vezérkari törzstiszti vizsga:	–
Háborús érték (első világháború):	nincs adat
Minősítése:	nincs adat
Vitéz:	–
Családi állapot:	nős (1927. június 4.) Domián Ilona
Gyermekei:	gyermektelen
Temetése, sírhelye:	Innsbruck, 1975. december 23. Pradler Friedhof.
Egyebek: 1945. május 6. – 1946:	Amerikai hadifogság. Lefokozva és a honvédségből kicsapva. 1945. június 19.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- Bangha
Bangha Ernő: *A magyar királyi Testőrség, 1920–1944*. A történeti részt Dombrády Lóránd hadtörténész, a személyi anyagot Szakály Sándor hadtörténész rendezte sajtó alá. A szöveget gondozta és a kötetet szerk. Antal László. Európa Könyvkiadó, Budapest, 1990, 424.

- Bencsik
Bencsik Gábor: *Horthy Miklós. A kormányzó és kora.* Magyar Mercurius, Budapest, 2001, 282.
- Bölöny–Hubai
Bölöny József – Hubai László: *Magyarország kormányai, 1848–2004.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 2004, 549.
- Gőgh–Monostori
Gőgh Gábor – Monostori Péter: *A magyar királyi Testőrség képes krónikája, 1920–1945.* A szerzők magánkiadása. Budapest, 2011, 536.
- Horel
Horel, Catherine: *Horthy.* Kossuth Kiadó, Budapest, 2017, 384.
- Lázár
Lázár Károly testőraltábornagy visszaemlékezése. Szerk., a bevezető tanulmányt, a jegyzeteket készítette Bene János és Szabó Péter. Magyar Huszár Alapítvány. Nyíregyháza, 2007, 165.
- Ormos
Ormos Mária: *Padovától Trianonig, 1918–1920.* Kossuth Kiadó. Budapest, 2020, 544.
- Rauchensteiner
Rauchensteiner, Manfred: *Az első világháború és a Habsburg Birodalom bukása.* Zrínyi Kiadó. Budapest, 2017, 952.
- Révész
Révész Tamás: *Nem akartak katonát látni? A magyar állam és hadsereg 1918–1919-ben.* Bölcsészettudományi Kutatóközpont. Budapest, 2019, 292.
- Sakmyster
Sakmyster, Thomas. *Admirális fehér lovon. Horthy Miklós, 1918–1944.* Helikon Kiadó. Budapest, 2001, 385.
- Schmidt-Pauli
Schmidt-Pauli, Edgar von: *Horthy Miklós. (Tengernagy, népi hős és kormányzó.)* Magánkiadás. Budapest, 2019, 308.
- Turbucz
Turbucz Dávid: *Horthy Miklós.* Napvilág Kiadó. Budapest, 2011, 293.
- Ungváry
Ungváry Krisztián: *Horthy Miklós. A kormányzó és felelőssége, 1920–1944.* Jaffa Kiadó. Budapest, 2020, 250.